

BILTEN projekta HEPMP

Erazmus+ projekat Izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju

Jačanje kapaciteta visokog obrazovanja iz oblasti Medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana

Zašto HEPMP projekat

- Bol je verovatno jedan od najstarijih i najuniverzalnijih oblika stresa i jedna od najranijih patnji čovečanstva.
- Pratilac je mnogih bolesti i stanja, kao što su: reumatoidni artritis, postherpetična neuralgija, degenerativna stanja kičme, osteoartritis, AIDS, migrena, dijabetesna neuropatija i fantomski bol, kao i bol usled karcinoma.
- U ekonomskoj sferi se procenjuje da troškovi lečenja pacijenata sa hroničnim bolovima premašuju ukupne troškove lečenja bolesnika sa srčanim oboljenjima, karcinomom i AIDS -om.
- Produženi bol je jedan od glavnih uzroka odsustva sa posla, bolovanja, penzionog invaliditeta, otpremnina i niske produktivnosti. To je problem javnog zdravlja zbog njegove prevalencije, visokih troškova i negativnog uticaja na kvalitet života pacijenata i njihovih porodica.
- Uprkos naporima i činjenici da je star koliko i samo čovečanstvo, bol niti je shvaćen niti ga je moguće kontrolisati u potpunosti.
- Među zdravstvenim radnicima vlada niska svest o važnosti lečenja bola.
- Broj lekara obučen za medicinu bola je nedovoljan.
- Moramo unaprediti znanje o bolu i podizati svest o značaju ovog problema, kako stručnjaka - zdravstvenih radnika, tako i društva u celini.

Ciljevi projekta HEPMP

- Jačanje kapaciteta za visoko obrazovanje u oblasti medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana;
- Razvijanje pružanja usluga medicine bola u zemlji, pružanjem kvalifikovanog i obučenog osoblja;
- Podržavanje operacionalizacije nedavno uspostavljenog obrazovnog programa u obliku subspecijalizacije iz oblasti medicine bola i mogućnosti razvoja dodiplomskih obrazovnih programa;
- Uspostavljanje akademske mreže i poboljšanje stručne saradnje uz pomoć savremenih tehnologija (internet, telemedicina, itd.)

HEPMP

HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

Hronični nekancerski bol

U okviru HEPMP projekta, od strane Zdravstvenog saveta Srbije, akreditovan je Kurs kontinuirane medicinske edukacije pod nazivom: Hronični nekancerski bol, kao nacionalni seminar 1. kategorije - 6 bodova za slušaocе, podakreditacionim brojem 153-02-2167/2019-01. Seminar je održan 07.03.2020.g.

Program kursa

Програм континуиране едукације

8.00-10.00	Регистрација учесника	
10.00-10.30	Улазни тест	
10.30-11.00	Еволуција и поимање бола Проф. др Предраг Стевановић	предавање
11.00-11.30	Неуропатски бол: дијагноза, патофизиолошки механизми и лечење Проф. др Јасна Јевђић	предавање
11.30-12.00	Хронични постоперативни бол Проф. др Небојша Лађевић	предавање
12.30-13.00	Хронични бол у старијем животном добу Проф. др Дејан Нешић	предавање
13.00-13.30	Пацијент са хроничним болом и анестезија Доц. др Јасмина Смајић	предавање
13.30-14.00	Инвазивна терапија хроничног бола Проф. др Дарко Голић	предавање
14.00-14.15	Дискусија	
14.15-15.00	Пауза	
15.00-15.30	Хронични цервикални и лумбални болни синдром Доц. др Ревата Хоџић	предавање
15.30-16.00	Главобоље: патофизиологија, класификација, клиничка слика и лечење Проф. др Светлана Милегић Дракулић	предавање
16.00-16.30	Комплексни регионални болни синдроми Проф. др Зорица Јовановић	предавање
16.30-17.00	Хроничан мускуло-скелетни бол, синдром фибромијалгије Доц. др Ненад Зорнић	предавање
17.00-18.00	Примери из клиничке праксе, дискусија сви предавачи	решавање клиничких проблема
18.00-18.30	Изразни тест	
18.30-19.00	Подела сертификата	

Ciljevi kursa:

- Upoznavanje polaznika sa poimanjem bola kroz istoriju i evolucijom pristupa lečenju bola do biopsihosocijalnog modela
- Definicija, mehanizmi nastanka, dijagnoza i terapija neuropatskog bola
- Faktori rizika za nastanak hroničnog postoperativnog bola, patofiziološki mehanizmi hronifikacije postoperativnog bola i multimodalni pristup lečenja
- Promene u fiziološkim i metaboličkim procesima usled starosti i njihov uticaj na nocicepciju i farmakoterapiju
- Specifičnosti perioperativne terapije bola i anestezije kod bolesnika sa hroničnim bolom
- Indikacije, kontraindikacije, moguće komplikacije kao i vrste minimalno invazivnih procedura u lečenju hroničnog bola
- Incidenca, etiologija, dijagnoza, terapijski principi i socio-ekonomski značaj bola u vratu i leđima
- Epidemiologija, klasifikacija, dijagnostički kriterijumi i lečenje različitih tipova glavobolje
- Patofiziologija, klinička slika, dijagnoza i diferencijalna dijagnoza, metode prevencije i lečenja kompleksnog regionalnog bolnog sindroma
- Uzroci, patofiziologija, razvoj hroniciteta i terapija muskulo-skeletnog bola, kao i kriterijumi za dijagnozu i multidisciplinarno lečenje sindroma fibromijalgije

Organizator kursa: HEPMP i Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu

Rukovodilac kursa: Prof. dr Jasna Jevđić

Konzorcijum projekta

Koordinator projekta

Prof. dr Predrag Stevanović Profesor anesteziologije, intenzivnog lečenja i terapije bola
Šef katedre anesteziologije, reanimatologije i intenzivne terapije
Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu
Kliničko-bolnički centar „dr Dragiša Mišović - Dedinje“, Beograd, Srbija

Članovi upravnog odbora

- Prof. dr Jasna **Jevđić** Medicinski fakultet **Univerziteta u Kragujevcu**
- Prof. dr Vladimir **Đukić** **Kliničko-bolnički centar „dr Dragiša Mišović - Dedinje“**
- Prof. dr Danko **Živković** Medicinski fakultet **Univerziteta u Podgorici**
- Prof. dr Jasmina **Smajić** Medicinski fakultet **Univerziteta u Tuzli**
- Prof. dr Tatjana **Bučma** Medicinski fakultet **Univerziteta u Banjoj Luci**
- Prof. dr Anđelo **Rafaele De Gaudio** Medicinski fakultet **Univerziteta u Firenci**
- Prof. dr Maja **Šoštaric** Medicinski fakultet **Univerziteta u Ljubljani**
- Prof. dr Željko **Župan** Medicinski fakultet **Univerziteta u Rijeci**

IMPRESUM

Bilten projekta HEPMP

TridesetpPrvo izdanje

31/2020

Izdavač: Univerzitet u Beogradu

Urednik: Prof. dr Predrag Stevanović

Medicinski fakultet Univerzitet u Beogradu

Kontakt

- Internet stranica:
www.hepmp.med.bg.ac.rs
- Forum:
www.hepmp.med.bg.ac.rs/forum
- Emejl:
hepmperasmus.ka2@med.bg.ac.rs
- Telefon: +381 11 363639

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

HEPMP

HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT